

»Vse za narod, svobodo in napredek!« *Dr. K. Lavrič*

Oglasni in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin, 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov *odklanjamo vsako odgovornost.

Ni ga bilo v sobi. Sikozi odprta vrata sem videl, kako v predsobi oblači z navadno hitrico — svoj veliki, vatirani plašč s pelerino. Na moji pisalni mizi so ležale prepisane listine, ki mi jih je tega dne prinesel. V svoji pravilni točnosti ni pozabil niti topot, vkljub močnemu razburjenju, položiti papirje na navadno mesto, toda sam se je brez slovesa tiho odstranil iz sobe. Čez nekaj časa so se za njegovim zgrbljenim hrbtom, ogrnjenim z veliko pelerino, zaprla vrata, ki so držala v vežo.

venske klerikalce in hrvaške pravaše, torej samo dve stranki, ki ne rešita jugoslovanskega vprašanja. Pri taki rešitvi pridejo v poštev vse stranke, brez ozira na religijo, ne le dve, in poleg Hrvatov tudi Srbi! Teh pa se klerikalci ogibajo, ker so — pravoslavni! — Zato pa je izzvenel »prvi hrvatsko slovenski sabor« (kakor pravi »Slovenec«) strankarsko in nič jugoslovansko!

Pesek v oči in nič drugega je tisto povdaranje v resolucijah o plasteh naroda brez razlike vere in plamena... Kdo je tisti, ki bi verjel, da se poboljšajo in spremene slov. klerikalci?!

Vojna na Balkanu.

NA POMOČ DRUŠTVOM RDEČEGA KRIŽA JUGOSLOVANSKIH DRŽAV.

»Edinost« priobčuje poziv odbora za nabiranje prispevkov v prilog društev Rdečega križa balkanskih slovanskih držav.

Odbor bo pobiral darove po vsem Primorju.

Kdor kaj daruje, naj daruje temu društvu.

Darove pobira tudi naše upravništvo.

Zdravnikov manjka.

Bulgarska kraljica je sprejela v avdijenci zastopnika lista »Kölnische Zeitung«, kateremu je potožila, da manjka zdravnikov na bojišču in želi, da bi Evropa izvedela da manjka zdravnikov v Bulgariji in bi jih poslala tje dol.

Zdravnikov manjka pa tudi na srbskem in črnogorskem bojišču. Na slednje bojišče je odšel iz Trsta slovenski zdravnik dr. Just Pertot. — Na bojišče je prišlo tudi nekaj čeških zdravnikov.

Črnogorski kralj in Malisori.

Iz Podgorice, 15. okt.: Včeraj je prišel črnogorski kralj Nikola v Podgorico in pohitel v oni del mesta, kjer prebivajo albanski begunci, Malisori; večinoma starci, žene in otroci. Kakorhitro so ga zagledali, so začeli klicati: Živio osvoboditelj krščanskih Malisorov in Miriditov. Kralj Nikola jih je popraševal, če so zadovoljni v Podgorici. Sino, na tvoje zdravje, Gospodar! je glasil odgovor.

Na to je pristopila neka žena k njemu ter ga prosila, naj sporoči toplo prošnjo vseh žena kraljici, da bi jim poslala obleke in odej za siromašno deco, da ne bo trpela mraza. Kralj je ukazal svojemu adjutantju, naj takoj brzojavi v Cetinje za pomoč. Navdušeni Malisori so zaklicali: »Živio kralj, osvoboditelj krščanskih Albancev«. Oroci so mu poljubljali obleko in zapeli so: »Onamo, onamo.... Kralj je bil do solz ganjen.

»Zbežal je!« je rekla gospa Roza ne brez žalosti v glasu. »Vedno je bil boječ — ampak da se je tako spremenil! Komaj sem ga spoznala! Ali veste, da je bil pred dvajsetimi in nekaj leti, to je bilo tedaj, ko sva se poznala, čisto spodoben mož. Res, poit je imel že takrat malo rumenkasto, tudi kretnje nerodne, toda oči lepe, izrazite, lasje bujne in glas, čeprav vedno tih in kakor boječ, vendar vselej tako odkrit, iz srca prihajajoč. Zadostuje, če vam povem, da tačas, ko je prosil mojo ranjko mater za mojo roko...

Tu je gospa Roza vstala, zasmejala se je potihoma in je povsila oči.

»To sem se razgovorila!« je vzkliknila. »No, kaj hočemo, sem že povedala, sicer so pa to že tako stare stvari, da ni greh, če se o njih govori. Povem vam torej, da se je gospod Joahim, ko me je tačas ugledal pri večerni zabavi pri ranjki teti, takoj vame zaljubil na smrt. Res, plesal je, ni se zmenil za takti in zgovoren tudi ni bil preveč, toda drugače mi je gledal iz oči poštenost in glas njegov mehkočuten, da se je tudi meni priljubil. Moj oče je bil tačas predstojnik ravno iste pisarne, kjer je gospod Joahim delal, in je imel o njem zelo dobro mnenje. Štiri sestre smo bile. Kako naj bi se vse brez groša dote omožile z velikimi gospodi? Zato je tudi rekel ranjki oče, ko je prosil Joahim za mojo roko: dobro, ranjka mati je rekla: dobro, in kar se mene tiče, sem

Boji med Turki in Črnogorci.

Črnogorci so pognali v kraju Onsinje 15000 Turkov in Albancev v beg.

V Berani in okolici je sestavilo krščansko prebivalstvo sedem batalionov, katerim poveljujejo črnogorski častniki. Uvedena je v Berani črnogorska uprava s poštnim in brzojavnim uradom.

Iz Cetinja 20. t. m.: Naše čete korakajo od mesta Tuzi proti Skadru.

Na Skadarskem jezeru se je vršil spopad med turškim in črnogorskim trgovskim parnikom. Turška ladja se je morala umakniti. Črnogorci so zajeli 5 turških jadernic.

Iz Podgorice: Turki so hoteli zavzeti Berane, ali Črnogorci so preprečili njihov namen in ujeli 280 Turkov. Voditelja Asimbej in Ahmedbegović sta ujeta.

Iz Cetinja: Južna armada pod poveljstvom Martinovića oklepa čim dalje bolj Skader, vzela je tudi Taraboš. Severna armada se pomika proti Skadru.

Uradno se potrja, da sta Plava in Gusinje v črnogorskih rokah. Boj je bil strašansko hud, 600 Črnogorcev je padlo in 900 Turkov in z njimi se bojujočih Albancev.

Črnogorci pod Martinovićem so zavzeli na pohodu proti Skadru višino Belaja in pregnali Turke.

Iz Cetinja 21.: Črnogorci so si osvojili Jabuke in Vienac v bližini Plevlja.

Srbi.

Belgrad 21.: Srbske čete so zasedle Podujevo. Dobile so tam mnogo vojnih potrebščin.

General Janković je v Sandžaku pri Merdaru zadel na Albance in jih razpodil.

Prve ranjence so pripeljali v Niš 20. t. m. Večinoma imajo lahke rane. Ranjenec je nekaj nad sto.

Od severne srbske armade se poroča, da so čete zasedle na pohodu vse važnejše postojanke.

Čete, ki prodirajo ob črti Ristovac-Skopje, so v Rajcinah zasedle turško vojašnico, se polastile višin Biljače nad krajem Trešovo, in pognale Turke v beg. V bližnjem Kumarovem se zbirajo turške čete.

Nove srbske zmage.

Belgrad: Srbi so v nedeljo zavzeli Carevo Selo in Sultantepe ter napredujejo proti Egri Palanka. Turki so potisnjeni proti Tabanovcem.

General Savov.

Vrhovni poveljnik bulgarske armade je general Savov, srednje krepke postave, odločnega, samozavestnega lica. Star je 50 let. Udeležil se je kot mlad stotnik bulgarsko-srbske vojne. Kot vojni minister je Savov visoko dvignil in spopolnil bulgarsko armado. Savov uživa splošno zaupanje.

se malo najokala, ne od žalosti, kaj bi to, toda od razburjenja in sem tudi rekla: dobro. Zaročila sva se, dekan P. Ščepinjski je nama dal na prste prstana, mati je začela misliti na balo zame, vse je šlo tako lepo, da, krasno, ko je tu naenkrat gospod Joahim nekam odšel in se po par dnevih vrnil s svojo sestro...

Tu je gospa Roza zakašljala v zadregi, nekaj časa je gledala na široke gube svoje obleke, nato pa je nadaljevala:

»Ali niste ničesar slišali o tej njegovi sestri? Ljudje so takrat govorili zelo grde stvari, zadostuje, če povem, da je nihče na ulici niti pozdraviti ni hotel. Ne bom vam pripovedovala, kakšna je bila njegova sestra... sem mati štirih otrok — ne spodobi se, da bi o ženskah tako govorila. Povem samo, da je mati, ko je zvedela o tej njegovi sestri, kaka je, sklenila, da ne dovoli, da bi jaz prebivala s tako žensko pod eno streho. Prosim: je ranjkega očeta, naj spregovori z gospodom Joahimom odločno besedo. »No, gospod Činjski, je rekel ranjki oče, izberite si: sestro ali ženo? Obeh ne morete imeti v hiši. Odpravite eno, bodele imeli drugo, ali pa snemite s prsta zaročni prstan'. Ko so tako govorili, sem gledala iz druge sobe skozi luknjico ključavnice in sem mislila, da pade gospod Joahim mrtev na tla; tako je revež pobledel, tako se je tresel po vsem telesu.

No! je ponovil ranjki oči, »izberite

Varna in Burgas.

Bulgarija ima dve važni pristanišči: Burgas in Varna. Burgas je večje pristanišče, dobro naravno zavarovano, Varna je manjše pristanišče, ki ni zavarovano s potrebnimi utrdbami. Burgas je po sedanjem bojnem načrtu mnogo važnejši za Bulgare nego Varna, ki ima okoli 20.000 prebivalcev. Ali od tu je prehod na Črnogorje in Vzhod. Varna je zgodovinsko važen kraj, kjer se je vršila leta 1444. velika bitka med Poljaki in Turki.

Bulgari prodirajo.

Kakor že znano iz naših sobotnih telefonskih poročil, so Bulgari zavzeli kraj Mustafapašo in napredujejo proti Drinopolju.

Med potjo so zajeli nekaj utrdeb in višin; priboriti so si jih morali z bajonetom.

Bulgarske čete so vzele po hudem boju postojanko Tirново, severno od Kirkilise.

Kraju Mustafapaša so nadeli ime: Ferdinandovo.

Hudi boji pri Kirkilise.

20. in 21. t. m. so po poročilih iz Sofije bili hudi boji v okolici Kirkilise, kjer se zbirajo čete turške. Boji se nadaljujejo. Iz Sofije: Bulgari so na pohodu proti Odrinu prišli že v bližino Odrina. Pred mestom so vzeli utrdbe Čermen in Dervrševo Gomilo. Ujeli so tudi nekaj Turkov.

Pred odločilno bitko.

Zatrjuje se z bulgarske in turške strani, da pride tekom par dni pri Odrinu do velike bitke.

S turške strani.

se poroča o bojih z Bulgari za Turke jako ugodno. Pravijo tam v Carigradu, da so pognale turške čete v beg blizu Kirkilize kar cel regiment Bulgarov, potem so jih 400 pobili, enega pa ujeli!

Turki so v lažeh nepoboljšljivi. Kakor so lagali o dogodkih na libijskem bojišču, tako lažejo sedaj o dogodkih na balkanskem bojišču.

Turške vojne ladje so bombardirale pristan Kavarno, ki služi le v trgovske svrhe. Turčija je s tem napadom kršila mednarodno pravo.

Poroča se z dne 21. t. m.: Dve turški krizarici ste začeli v jutro bombardirati pristan in mesto Varno. Razrušili so nekaj poslopj.

Grki.

Grško brodovje je razdajalo važno železnico Solun-Dedeagač in izkrcalo čete.

Grki so zasedli otok Lemnos.

Iz Aten: Grške čete so se izkrcale v luki Mudros, da okupirajo otok Lemnos, ki bo služil brodovju za operacijsko bazo.

si, gospod Joahim! Žena ali sestra? »Gospod Joahim je še dolgo molčal, usta so se mu tresla kakor listi trepetlike, nato pa je tiho odgovoril: »Sestra, gospod!«

Ranjki oče se je zelo razjezil, »Snežite takoj, gospod, ta prstan z roke!« je kričal. Toda gospod Joahim je stal kakor zid. »Dam ga gospodični Rozi, ako ga bo hotela!«

To je bil usoden dan v naši hiši. Jaz sem jokala, ranjka mati je jokala in se jezila, ranjki oče se je jezil in kričal na gospoda Joahima zato, ker me je pred svetom kompromitiral z zaroko in s to svojo sestro, katero je stavil nad vse. Toda gospod Joahim je stal kakor zid in je ponavljal neprenehoma svoje: »Dovolite, da spregovorim z gospodično Rozo!« Ko je mati videla, da se me da z njim drugače govoriti, me je poklicala v salon, ranjki oče je odšel iz hiše in midva z gospodom Joahimom sva ostala sama. Prijel me je za roko, pogledal me je, da sem se skoro stresla in je vprašal: »Ali vi, Roza, tudi želite da spodim svojo sestro iz hiše prej nego se z vami oženim?« Vrgla bi se mu okrog vratu, vzkliknila bi: »Napravi, kar hočeš — Bog mi je priča, jaz te ne zapustim,« toda polastil se me je nekak strah in zašepetala sem samo: »Ako oče in mati uvidevata, da to ni mogoče...« Gospod Joahim je stisnil mojo roko, da me je zbolela.

(Pride še.)

Turška garnizija je majhna, torej ne bo znatnega odpora.

Admiral Kondurlotis je proglasil blokiranje luk na otoku in dal ladjam neutralnih držav časa 24 ur, da zapuste luke otoka.

Grški kralj svojim zaveznikom.

Črnogorskemu, bulgarskemu in srbskemu kralju je poslal grški kralj brzojavko, v kateri pravi: naši narodi so se združili v bratstvu in pobožne molitve 4 narodov se dvigajo proti Vsemogočnemu, proseč blagoslova za to križarsko vojno. Naj bi Gospod podelil zmago naši sveti pravoslavni stvari za osvoboditev zatiranih bratov.

Došli so odgovori polni navdušenja za vojno v osvoboditev bratov, trpečih pod Turkom.

Zadnje vesti z bojišča.

(Telefonično poročilo).

Bulgari.

Sofija: Bulgarski obroč okoli Drinopolja je sklenjen. Zavzeli so vse važne postojanke.

Črnogorci.

Iz Cetinja 21.: Črnogorci so včeraj ujeli 6000 Turkov (ni pa naveden kraj).

Okoli Podgorice in Taraboša so bili novi boji, pričakuje se za jutri odločilen naskok na taraboške utrdbe. Poveljuje princ Danilo.

Srbi.

Belgrad: Srbske čete so uničile pri Glini velik albanski tabor.

S turške strani se poroča, da bi bile turške čete zavzele kraj Kuršimliljo ter pri Kruševcu udrele na srbsko zemljo in se združile z Albanci.

Grki.

Grki so zavzeli kraj Gribovo, Turki bežijo.

Grško brodovje je zasedlo Lemnos.

Sarajevo: Došlo je iz Sandžaka 36 turških redilov in en častnik. Tam so jih razorožili.

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Poslanska zbornica se je sešla danes. Pričelo je redno zasedanje. Vlada predloži proračun, ki izkazuje prebitka okoli 200.000 K. Pričakovati je ostrih intencij, govorov radi znanega fermana Hochenburgerjevega, radi zatvorenja češke šole v III. okraju na Dunaju. Nemci pa se hočejo znesti nad novim poljedelskim ministrom Čehom Zenkerjem.

Dunaj 22. Danes je bilo otvorjeno jesensko zasedanje. Četki so pozdravili juističnega ministra Hochenburgerja s klici: oskrnjevalec justice itd.

Finančni minister je predložil proračun, ki znaša 3 milijarde 137 milijonov potrebščin. Dohodkov skoraj ravno toliko. Preostanka 178.000 kron.

Nov koroški deželni predsednik. Koroški deželni predsednik Robert pl. Hein je stopil v pokoj. Povodoma vpokojitve je dobil veliki križec Franc Josipovega reda. Za njegovega namestnika je imenovan za dež. predsednika koroškega sekcijski šef v ministrstvu za notranje zadeve dr. Alfred pl. Fries-Skene, ki je dobil obenem z imenovanjem za deželnega predsednika tudi dostojanstvo tajnega svetnika. Novi deželni predsednik Koroške dr. A. Fries-Skene je bil rojen l. 1870.

Jukić — pomiloščen. — Jukić je pomiloščen v dosmrtno ječo.

Darovi.

Za »Rdeči križ slovanskih držav« darule 20 K gosp. dr. E. Dereani. Hvala! Živel naslednik!

Domače vesti.

Naša telefonska poročila. — V soboto smo pričeli s telefonskimi poročili z boljša ter bomo nadaljevali v vsaki številki. Opozarjamo naše občinstvo na to, ker mu je tako ustrezno s prvimi poročili istega dne. Prosimo uvaževanja naših poročil, nakupovanja in naročevanja lista!

Dunaj 22. Vreme prav lesensko in viharo. Močni nallivi.

Za ranjence na Balkanu. Na prvem mestu zaglavja »Vojna na Balkanu« naznanjamo, da se je osnoval v Trstu odbor za nabiranje prispevkov v prilog družtev Rdečega križa balkanskih slovanskih držav, ki bo pobiral prispevke po vsem Primorskem. — V Trstu se je nabralo do včeraj že K 4455. Pridno nabirajo tudi po Dalmaciji. V Zadru so nabrali že 7480 K, v Splitu 8000 K. — Kdor hoče darovati za upanje na Balkanu, naj daruje Rdečemu križu balkanskih držav. Darove sprejema naše upravnistvo.

Dr. Boris Zarnik je predaval v soboto. Njegovo ime in naslov predavanja je privabilo toliko občinstva v Trgovski Dom, da smo bili z obiskom prav zadovoljni. Predavanje je bilo skozi in skozi zanimivo, občinstvo je ves čas napeto poslušalo odličnega predavatelja. Nekaj več prihodnjic.

Predavanje v soboto. — V soboto 26. t. m. bo predaval sodnik dr. Gradnik o psihologiji mase.

Občni zbor Podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju, se bo vršil dne 14. novembra 1912. ob pol sedmih zvečer v odvet. pisarni g. dr. Stanka Lapajnet, na Dunaju, I. Bräunerstrasse 10, z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo odborovo (tajnikovo in blagajnikovo). 2. Poročilo preglednikov. 3. Volitve. 4. Slučajnosti. Ako zbor ne bo sklepčen ob določeni uri, se vrši uro kasneje ob vsakem številu navzočih udov (§ 22 dr. p.) Odbor.

Aviačiona postaja v Gorici. — Letališče ob Mirenski cesti je sedaj živo, ker se vršijo vezbe. V nedeljo dopoldne ob krasnem vremenu in mirnem zraku smo imeli priliko videti lep vzlet visoko nad mestom proti Trnovemu. Tudi popoldne je bilo vzletanje. Mnogo občinstva iz mesta je šlo do letališča.

Šolski tečaj za podčastnike na realki. — Otvoril se je šolski tečaj za podčastnike. V teh tečajih se podučuje v vseh predmetih nižje realke. Tečaji trajajo po 8 mesecev. Določen je dveletni tečaj. Tako bo dana obiskovalcem tega tečaja prilika, napraviti izpit za nižjo realko, kar jim bo dobro služilo pri podeljevanju služeb. Samo da se tudi Slovenci okoristijo s takim tečajem! — Pouk se vrši zvečer, po 12 ur na teden. Udeležencev je 10. Poučuje se nemško.

Pozor na tramvaj v Gorici. — Nekateri naši deželani so mnogo premalo pozorni na tramvaj v Gorici. Gredo čez tir, ko se mu že skoro približa tramvaj, drugi jo seka ravno po tirni poti, tretji se z vozom kar ne umakne. Gotovo je, da mora voziti tramvaj po mestu z največjo pazljivostjo, dajati znamenje bližanja, zlasti na ovinkih cest, ali tudi vozniki morajo imeti pred očmi, da vozi tramvaj po mestu, in pešci morajo paziti, da se jim ne pripeti kaka nesreča. Pisemo to radi tega, ker vidimo in čujemo dan na dan, kako bi se tu intam kmalu pripetila nesreča. Pred kratkim je šel ravno po tirni poti iz Gosposke ulice proti Kornu neki gluh deželan. Sprevednik opozarja in opozarja, mož seveda se ne umakne; prav tik za njim se ustavi tramvaj in mož se je odrezal, da je gluh, da ni slišal. Ali čemu pa hodi ravno po tirni poti tramvaja? Najnevarnejše je v Gosposki ulici, zlasti na ovinku proti Kornu in ob koncih Šolske ulice. V Gosposki ulici je kak dan toliko vozov, da se kar težko razvrstijo, in sredi med njimi tramvaj! — Priporočamo paznost občinstvu, istotako sprevednikom na tramvaju.

Razpis natečaja. — Na c. in kr. visoki šoli za živinozdravništvo na Dunaju ima se s 1. januarjem 1913 podeliti pet državnih štipendijev v letnem znesku po šeststo (600) kron, kateri so namenjeni za slušatelje štiri letnega tečaja na visoki šoli za živinozdravništvo, in katere podeli c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje sporazumno s c. kr. poljedelskim ministerstvom.

Uživanje teh štipendijev, kateri se izplačujejo v mesečnih obrokih dekursivno, je odvisno od lepega vedenja in dokaza, da je slušatelj v tistih semestrih, v katerih se ne obdružujejo tentamina položiti korokovije iz najmanj dveh predmetov s povolnim uspehom; nadalje uživanje štipendijev more se podaljšati po dokončanem četrtem tečaju še za tri mesece v svrhu položitve strogih izpitov.

Prošnje za te štipendije naj vložijo svoje prošnje pri rektoratu c. in kr. visoke šole za živinozdravništvo na Dunaju najpozneje do 31. oktobra 1912 priloživši jim krštni (rojstni) list, spričevalo avstrijskega državljanstva, spričevalo o cepljenju kozic, ubožni list, spričevalo o zrelosti za obiskovanje visokih šol ali tako z vspehom že dovršenih tečajev c. in kr. visoke šole za živinozdravništvo. Od c. kr. namestništva.

Strelne vaje za srednješolce. — Na gimnaziji so pričele v soboto strelne vaje. Na realki je 69 udeležencev. Poučujejo častniki planinskega polka.

Trafikantje cele Avstrije bodo imeli v nedeljo popoldne, to je 27. t. m., shode, na katerih se potegnejo zopet za svoje že znane zahteve. Tak shod bo tudi v Gorici in vodstvo deželnega društva trafikantov vabi na ta shod, ki se bo vršil v »hotelu pri treh kronah« točno ob 3. uri popoldne v nedeljo 27. t. m.

Za vojašnico v Krminu. — Že več mesecev se bije boj za vojašnico v Krminu. Slednjič je bil občinski svet se je zedinil gledé nakupa za vojašnico, ali proti sklepu je bil uložen utok, ki je pa negodno rešen.

Književnost.

Slovenski kmečki koledar 1913. Izdal in založil Vekoslav Spindler, urednik v Celju. Cena 1 K, po pošti 1 K 20 v. — Tudi letos prinaša kmečki koledar mnogo zanimivega gradiva. Priporočamo.

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Požar v Mirnu. — Danes ponoči okoli 2. ure je izbruhnil požar v Mirnu in upepelil hišo g. Jos. Beltrama, mizarskega mojstra. Rešiti se ni dalo skoraj ničesar. Zgorela je hiša z vsemi letošnjimi pridelki vred. Škode je 10.000. Beltram je zavarovan.

Iz komenskega okraja.

Z Nabrežine. — Javna ljudska knjižnica priredi dne 10. novembra t. l. Martinov večer z veselico, petjem in plesom. Sodeloval bo domači orkester. Čisti dobiček je namenjen za nabavo novih knjig.

Gospodarske vesti.

»Trgovsko-obrtno društvo za Goriško« v Gorici je podaljšalo do prihodnjega petka rok za vpisovanje k trgovskim učnim tečajem za knjigovodstvo in italijanščino to pa za to, ker se ni še zglašilo zadostno število obiskovalcev. Ob tej priliki pozivljemo ponovno vse interese te tečaje, posebno pa trgovce in obrtnike, da vplivajo na to, da se njihovi vajenci vpišejo v naše trgovske tečaje, od katerih bomo imeli skupne koristi. Načelamo se, da se do petka zglašijo v manu-fakturni trgovini gg. Ivandčič in Kurinčič zadostno število obiskovalcev, k tem, vsakemu bodočemu trgovcu in obrtniku neobhodno potrebnim tečajem, da bodo nato omogočeno pričeti s temi tečaji. Šolnina za tečaje, za en predmet K 8 ter za oba predmeta K 12 je pač tako minimalna, da jo lahko vsakdo zmore. Redni pouk začne v petek ob 8. uri zvečer. Odbor.

Kupčijski položaj na Balkanu. — Kupčija miruje. V Turčiji se razpravlja o proglasu moratorija. Banke in veliki trgovci nočejo sicer o moratoriju nič slišati, ali do proglasa moratorija najbrže vendar pride v kratkem, kar želijo zlasti manjši trgovci, ki v sedanjem položaju ne morejo zadoščevati svojim kupčijskim obveznostim. V Albaniji je kupčija v polni stagnaciji. V luko Preveza ni več grških ladij, promet oskrbuje deloma Av. Lloyd, deloma Ogrsko-Hrvatska. V Monastiru je

istotako stagnacija. Jednako v Skoplju in v Adrianopolu. — Iz Soluna poročajo, da je od dneva proglasa mobilizacije prenehal vsak blagovni promet po železnici; že več dni ni došlo nikakih živil. Vsled tega so cene poskočile za 20%, izvzemši za meso, zato hočejo trgovci za Macedonijo moratorij.

V Sofiji in Beogradu pričakujejo, da se kupčijski položaj kolikor toliko zboljša. Mnogo trgovin je že odprtih zopet, vodijo pa jih ženske. Seveda se sedaj ne naroča nič in ne sprejema naročil. Moratorij bo podaljšal za 3 mesece.

V Črnu Gori počiva kupčija. Vsi trgovci so pod zastavami, le malo trgovin je otvorenih. Ključna živina pri kmetih se plačuje z boni. V Podgorici je prenehal popolnoma vsak kupčijski promet. Ker je živil in kolonialnega blaga malo, utegnejo cene jako narasti.

Tudi iz Grške poročajo o kupčiji isto kakor o prej navedenih državah.

Draginja in škoda v obrti vsled vojne. — Vsaka vojna seže daleč glede kupčije, jo spravi v nered in viša cene. Nižje-avstrijsko obrtno društvo je imelo zborovanje, na katerem je podpredsednik Schiel omenjal vojno na Balkanu, rekoč: Navadna poročila iz Orijenta, n. pr. v čevljarski stroki, v mnogih panogah tekstilne in konfekcijske branže so skoro že popolnoma izostala.

Promet je ustavljen in moratoriji že prinašajo škodo našemu narodnemu gospodarstvu. Poleg tega preti še izostati uvoz živil iz Balkana, to so pošiljave, kakršne smo si priborili po dolgem času šele potom trgovskih pogodb. Ak jih ne bo, preti podraženie živil.

Pridelek krompirja. — Poljedelsko ministerstvo razglša, da znaša letošnja letina krompirja 51.59 milijonov kvintalov; krompirja je manj, kakor se je pričakovalo; vzrok: deževje in mrzav v času, ko je dozoreval.

Šola za ladijske tesarje v Trzinu. — Ustanovljena je taka šola in prijavljeno okoli 80 učencev.

Sladkorna žetev. — Iz Prage: Statistik S. O. Licht cenil vso žetev v Evropi na 89.35 milijonov cent.; v Avstriji na 19 milijonov, v Nemčiji na 29¹/₄, v Francoski na 9¹/₄, v Rusiji na 19³/₄. To bi bil v zadnjih letih največji pridelek.

Usrje, podplati in drugi usnjati izdelki se zopet podražijo za 10%.

Najvišje odlikovanje je dobila tovarna Titania, ki izdeluje kmetijske stroje in stroje za domačo rabo in sicer radi strojev prve vrste, ki so bili že večkrat razstavljeni in tudi letos v Welsu. Tovarna je dobila srebrno državno kolajno.

Izseljevanje preko Trsta. — V septembru letos je Austro-Americana odpeljala v severno Ameriko 9978 izseljencev, v južno Ameriko pa 8597, skupno 18575; lani v istem mesecu je bilo izseljencev 10908; torej letos več 7667 oseb.

Žito na Češkem. — Letos so pridelali na Češkem pšenice 4.425.300 q, lani 3.423.191; rži 9.121.500 q, lani 7.786.832; ječmena 6.286.200 q, lani 5.499.721; ovsa 7.822.000 q, lani 6.259.797.

Zavarovalni monopol v Avstriji. Glasilo za češko zavarovalništvo poroča, da uvedba zavarovalnega monopola v Italiji zelo ugaja avstrijskim vladnim krogi in da so napravili že korake, da preiščejo, pod katerimi pogoji bi se dal tak monopol tudi v Avstriji urediti.

Odpoved obrtniške razstave v Soliji. Oficijalno se razglša, da izostane v času med 7. oktobrom in 17. novembrom t. l. napovedana rokodelska in obrtniška razstava zaradi vojne.

Sokolski vestnik.

III. Slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani 1. 1913.

(Koniec.)

Iz stanovanskega odseka se nam poroča, da se je pričelo že s sestavo stanovanskega katastra. Ker bo potreba spraviti pod streho okrog 7000 Sokolov gostov, sta se pritegnili k Ljubljani tudi občini Spodnja Šiška in Vič, v svrhu delitve in hitrejšega napredovanja dela, se je razdelil stanovanski odsek po okrajih na 9

pododsekov in sicer: I. šolski okraj (načelnik dr. Tominec), II. St. Jakobski okraj (nač. Krapeš M.), III. Krakovo-Trnovo (nač. Smole I.), IV. dvorski okraj (nač. Sebenik Dragotin), V. kolizejski okraj (nač. Franchetti E.), VI. kolodvorski okraj (nač. Rohrmann V.), VII. Vodmat (nač. Verovšek Miha), VIII. Sp. Šiška (nač. Ogriček I.) in IX. Vič (nač. Praprotnik). Stanovanski odsek bo zahteval mnogo truda, zato prosimo vse slovensko zavedne občinstvo, da podpira brate stanovanskega odseka in jim gre po možnosti na roko.

Sokolske razglednice. Prva znamenja, da doživimo drugo leto nekaj posebnega, so se že pojavila. Sokolske razglednice so že nekaj časa v prometu, vsakdo jih je torej že lahko videl in se prepričal, da so te razglednice nekaj takega, kar mora imeti vsak zaveden Slovenec. Te razglednice ti v živih slikah pred očmi veliki del slovenske sokolske zgodovine. Katerega Slovenca ali Slovenke ne zanima to? Te razglednice se priporočajo same radi svoje zgodovinske znamenitosti. Tu imaš pred seboj južne Sokole iz leta 1864 in 1866, deputacije na zletu v Varaždinu l. 1874 in v Pragi l. 1882. Tu vidiš preročitelj našega Sokolstva dr. V. Murnika s slavno svojo četo, ki je pretvorila Tyršove in Fignerjeve misli pri nas v dejanja! In tam nastopa starostka dr. Franja Tavčarjeva s ponosnim dekliškim sokolskim cvetom! Ko to zreš pred seboj, moraš se razveseliti, da je že toliko napredka. Sedaj pa idi vsak in ne samo kupi nego kupuj le te veleznanimive razglednice. Ako pišeš prijatelju, a tudi v trgovini in obrtu poslužuj se teh razglednic, koristiš boš dobri stvari, kajti za zlet se potrebuje mnogo, mnogo denarja. Pri razglednicah je res malo dobička, ali tudi Sokolu velja: »kamen do kamna palča.«

Razprodajo zletnih razglednic je prevzel zletni finančni odsek. Naročajo se: pod naslovom »Slovenska sokolska zveza — finančni odsek za III. slov. vsesokolski zlet v Ljubljani. Pri večjem naročilu velja naslednji popust: 100—200 razglednic 15%, 200—400 razglednic 20%, od 400 dalje 25%. Društva in privatniki morajo poslati znesek za naročene razglednice naprej, trgovci jih dobe v komisijsko založbo. Posamezne razglednice se prodajajo po 10 vianrjev. Vseh 8 razglednic k skupnem zavitku stane 60 vin.; pri naročilu serij znaša pa popust le 15%. Bratje, širite zletne zgodovinske razglednice!

Sokolsko članstvo in slovensko občinstvo opozarjamo, da kupuje prave zletne razglednice, ki jih je izdalo vodstvo III. slov. vsesokolskega zleta, kar je razvidno iz tiska na razglednicah. Nekatere nemške židovske tvrdke nameravajo izrabiti zlet v zasebne spekulacije, in so izdale sokolske razglednice, ki so po izvršbi in obliki slabe in niso v nobeni zvezi s sokolskimi društvi in III. slov. vsesokolskim zletom. Od teh nima slovenska sokolska organizacija nobenega dobička. Zatorej kupujte in širite prave zletne razglednice.

Klavični izvleček za proste vaje člansva je ravnokar izšel ter se ga nanaši proti predplačilu ali povzetju pri »Slovenski sokolski zvezi«; cena 1 K; v zalogi ga imajo tudi tvrdke: »Narodna knjigarna« in L. Schwentner v Ljubljani.

Vse poštne pošiljave, pisma kakor tudi denarne pošiljave nasloviti je direktno na »Slovensko sokolsko zvezo«, pod tem naslovom pa naj bo označen dotični odsek, kateremu je pismo, oziroma pošiljatev namenjena.

Razne vesti.

Zaderski nadškof in »Rdeči križ« za balkanske narode. Iz Zadra: Posebna deputacija dveh gospa in nekega odličnega književnika je šla k nadškofu dr. Puljišču, da ga poprosi za obol za balkanske ranjence. Kakor hitro je slišal nadškof prošnjo, se je namrdnil in ni hotel dati niti vinarja. Deputacija se je trudila dopovedati nadškofu, da gre za blag namen, toda vse zaman, on ni odprl svoje denarnice!

Dalje na 4. strani.

»Viribus unitis«. — Iz Pule poročajo: Prvi nas dreadnought »Viribus unitis« je svoje preskušne vožnje prestal izbornjo. Dne 15. in 17. pa se je vršilo na ladji poskusno streljanje iz vseh strelnih naprav in tudi ta poskus se je izbornjo obnesel, tako da so s tem pobite vse dosedanje neugodne kritike o prvem našem dreadnoughtu.

Tovarna špirita pogorela. — V Temišvaru je v noči na 18. t. m. zgorela tovarna špirita. Ena taka tovarna je zgorela v letu 1881.

Francoski aviatik ponesrečil. — Iz Pariza: Na letališču v Chalonsu je ponesrečil aviatik Blanc, ki jo napravil par poskusnih vzletov na novem monoplanu, katerega je kazal francoski vojni upravi. Padel je na tla z višine 300 m; obe peruti sta se ločili in aparat je telebnil na tla. Blanc je seveda obležal mrtev.

Avstrijsko zračno brodovje. — Tvrdka S. M. Rotšild je darovala 100.000 K centralnemu komiteju za stvaritev avstrijskega zračnega brodovja. Ravno tako svoto v isti namen je nakazala tvrdka bratje Gutmanna.

Mednarodnega trgovca z dekleti so aretirali na Dunaju. Imenuje se Lev Braumstein, 45 let star. Pošiljal je dekleta v Ameriko in Egipt.

Ustrelil se je v Reimsu ritmojster dragonskega polka Ressaut, ki je ponesrečil svoto 25.000 frankov.

Nesreča na ladji. — Iz Petrograda poročajo: V pristanišču Narve so nalagali blago na parnik. Dvigalo je zadelo delavce na krovu; ranjenih je 20, ubiti so 4.

Turisti ponesrečili. — Iz Berna poročajo, da je dva turista vrgel snežen plaz čez skale; eden je ubit.

Priča je pobegnila. — V soboto se je vršila v Trstu poročna razprava proti 31 letnemu delavcu J. Šturmju, ki je baje zabo del z nožem nekega R. Misleja. Šturm je ves čas zanikal, da bi bil on ranil Misleja. Seveda je bil povabljen za pričjo tudi Mislej, ali ni prišel, marveč je — pobegnil. Razprava je preložena.

Črnogorski rezervisti iz Amerike so dospeli v Trst v soboto, včeraj so odšli v Črnogoro.

Turki se oglašajo v Trstu pri turškem konzulu za odhod na bojišče. V soboto se jih je oglasilo nad 100.

Velik požar je nastal v elektrarni v Berlinu. Trajal je par dni.

Obesil se je pri Prevojah blizu Kamnika 70 letni delavec Luka Ravnikar. Revščina ga je privedla do tega koraka.

Španskega princa so aretirali v Ameriki. — Princ Ludovik Aragonski, pretendent za španski prestol, je na Ellis Islandu zaprt; prišel je v Ameriko s francoskim parnikom »France«; princ pa je izgnan iz Francije, ker je hud igralec. Zaraditega ga je komisariat za naseljevanje pridržal ter ga pošljejo nazaj v Evropo.

Dva mladoporočena. — Na Dunaju so našli v nekem hotelu v prvem okraju 21 letno ženo Küttner ustreljeno, on, 29 let star, pa je bil težko ranjen. Kaj je bil vzrok grozni drami novoporočencev, se ne ve.

Velikanska tatvina dragocenosti v Trstu. — Trgovec Klasing stanuje v ulici Stadion št. 14, III. nadstropje. Ko v nedeljo ni bilo nobenega doma, so izginile iz stanovanja dragocenosti gospe Klasingove v vrednosti 37000 K. Tatu iščejo.

Novorojenček na grobu. — V Beljaku je zbudila veliko zanimanje vest, da je našel grobokop na grobu pred 14 dnevi umrlega polkovnega zdravnika dr. Fridrika Schüllerja med cvetenju skrito truplo novorojenčka. Otrok — fant — je bil dobro zavrit. Truplo je bilo zavito v papirnati ovoj, na katerem je tiskana tvrdka M. Pipan. Stvar je popolnoma zagonetna in nimajo dosedaj še nobene sledi o materi otrokovi.

Posledice avtomobilske nesreče. — Pred kakimi šestimi meseci se je zgodila pri topničarski vojašnici v Ljubljani velika nesreča. Avtomobil, na katerem je sedela mlada deklica, je v temi zadel ob kmetijski voz, ki ni imel svetilke. Deklica je padla z avtomobila in se je ubila. Deželno sodišče je zdaj obsodilo šoferja Čamernika na šest mesecev, voznika nerazsvetljene ga voza Podgorska pa na štiri mesece.

Drzen rop v Trstu. — Nazario Pobega, 40 let star je šel v nedeljo po polnoči po ulici del Istria, kar stopita na voglu ulice Montecchi nenadoma dva človeka predenj in zahtevata, naj jima da pit. Pobega je imel slučajno seboj steklenico vina in jima jo je res ponudil. Ali komaj je to storil, mu je iztrgal eden zlato verižico z zlatim obesnim prstanom s telovnika, podal drugo in rekel: Vzem! in pobegnil! Po teh besedah sto jo pa oba odkurila. — Pobega pa je v družbi nekaterih stekel za onim ki mu je vzel verižico, ga prijel in oddal policijskemu stražniku. Ropar se piše Francesco Buttazzoni.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič). Zalaga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorcu«.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vln. Ako je oglas obsejnejši se računa za vsako besedo 3 vln. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deseti (in celo v mestu) nihče ne pozna, kar nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Meblovana soba s hrano se odda. Vhod prost. Natančneje se izve v Semeški ulici št. 12, II. 428-2

Mesečna soba s prostim vhomom, meblavana, se takoj odda. Izve se v ulici Via della Caserma št. 9, III. nadstropje. 429-2

Proda se:

kočija (landauer) močna in v jako dobrem stanju; — — — — — bakren kotel, ki drži cirka 15 hl; — — — — — cela pisarniška oprava obstoječa iz različnih pultov in štelaz, — — — — — vse v najboljšem stanju in — — — — — moderno. — — — — — Naslov povč upravništvo. 430-1

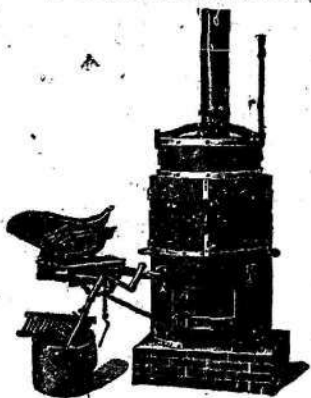
Slovenska mesnica
v Gorici,
ulica Treh kraljev 16
(Via Tre Re 16) pri kavarni Dogana

Največja izber v Gorici govejega mesa, telatine in svinjine. Meso je prve vrste. Dobi se vedno svežo divjačino in doma pitano kuretnino.

Cene zmerne, brez konkurence, postrežba uljudna. — Na željo odjemalcev se dostavlja meso na dom.

Za obilen obisk se toplo priporoča udani
424-30 Andrej Frandolič, mesar.

Titania
brzokuhalnik za živinsko pičo
je vsakemu kmetu potreben.

Isti ima dobrozapirajoče pokrivalo iz kovanega železa in jeklene pločevine. Jamči se, da se istega ne more zrušiti. — Jako mala poraba goriva, hitro zavre in rabi se malo časa za kuhanje. — Malovredna krma postane jako dobro redilna, ako se jo kuha v Titania brzokuhalniku. Titania stroji za dom in kmetijo kakor: sejalni stroji, kosilni stroji, stroji za obračanje sena, separatorji za mleko, kotli za kuhanje krme, pralni stroji, stroji za spravljanje perila, ledenice in ocedjalniki so prve vrste. — Iščo se prodajalce in zastopnike. — Prospekti in reklame gratis in franko.

Titania-Werke, Wels Gorenje-Avstrijsko št. 199.

POZOR! Od 15. oktobra do 7. novembra so nahajala lastnik tovarne na Primorskem, zato prosimo vse one, ki se zanimajo in bi želeli govoriti z njim osebno, da nam to nemudoma sporočijo. M-1

Mihalj Turk
priporoča svojo
brivnico.
Gorica, na Kornu 6.

426-10

Družabnik
se išče

za lepo razvito industrijelno podjetje z lepim dobičkom.

Glavnice kron 15—20.000.

Priglas pod zavitkom

„Dobiček“

na upravo lista.

2 učenca

za tiskarsko obrt sprejme

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

Zahteva se vsaj 2 razreda kake srednje šole.

Glavna zaloga
Palma podpetnikov

A. Drufovka

Gorica, Raštelj 3.

Zaloga usnja.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst. — Telefon št. 78.

Račun poštne hranilnice št. 837.315.

Na obnem zboru dne 28. aprila 1912. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

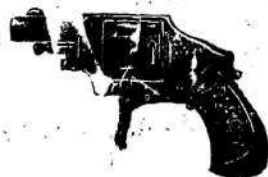
Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Vlagateljem so na razpolago hišni hranilniki.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbo po 5½%, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1911. s 6%.

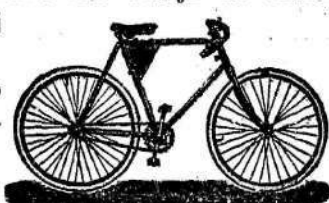
Stanje 31. dec. 1911: Zadrugnikov 1863 z deleži v znesku 70.910 kron. — Hranilne vloge: 1.103.254 98. — Posojila: 1.068.002. — Rezervni zaklad: 100.451 56. — Vrednost hiš: 383 538 29.

Kupujte samo dvokolesa „Allena“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali, za dirke.

Šivalni stroji Original Victorla so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako-trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.

Naročajte
„Sočo“ in „Primorca“.

Inserirajte
v „Soči“ in „Primorcu“.

